Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXXI № 18 (3585) Варшава, 3 травня 2026 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

«Ми хотіли б будувати справжні зв'язки між людьми». с. 2

Ансамблеві «Барвінок» вже п'ятнадцять років. с. 10

Українські співаки з Підляшшя знову поїдуть до Казімежа. с. 12

Фото надав Христофор Патра

ISSN 027-8254
18
9 770027 825269

eprasa.pl 14cd455b64

Григорій СПОДАРИК
Фото надав герой статті

«Ми хотіли б будувати справжні зв'язки між людьми»

Представник нашої громади й волонтер, який підтримує Україну, голова фонду «Серця разом» Христофор Патра здобув перше місце в голосуванні «Ґазети Ольштинської» «Особистість року 2025» у категорії «Громадська та благодійна діяльність» у Ґіжицькому повіті. Його відзначили за велику відданість, самопожертву, організаторські здібності, лідерські якості та вміння об'єднувати людей. «Наше слово» поговорило з лауреатом про отриману відзнаку й діяльність на підтримку української держави.

– Як прокоментуєш це визнання, яке воно має для тебе значення?

– Я дуже пишаюся тим, що знайшлися друзі й родина, які за мене голосували та надсилали SMS-ки, що моя робота і праця всієї спільноти українських байкерів та фонду «Серця разом» має такий великий позитивний відгук. Без цих друзів нічого б не вдалося зробити. З такою командою можна багато – можна все. Я також радий, що мав можливість виступити у вишиванці. Це свідчить про те, що Україну треба мати в серці й не варто боятися – завжди все буде добре.

– Говориш, що це командна справа і сприймаєш відзнаку як спільну. Розкажи про людей, з якими ти працюєш?

– Ми починали як байкерський клуб «Ukrainian Bikers», і всі його учасники долучалися до волонтерства. Згодом створили фонд «Серця разом» в Україні та Польщі. Велику роль у роботі фонду відіграють мої побратими й волонтери: Дарій Ольшевський, Іван Гайдаш, Іван Косовський, Роман Коваль, Петро Муха (який організовує допомогу в Німеччині), а також багато інших.

Ми вже 32 рази були в Україні – переважно на Сході, але допомагаємо і на Заході, зокрема в Дрогобичі, де діє центр протезування. Там усе координує отець Ігор Козанкевич.

Велику підтримку маємо і в Польщі від отця Григорія Столиці, Мирослава Біласа, наших друзів й родини, парафії в Банях-Мазурських, а також волонтерів з-за кордону. Деякі передають кошти, інші допомагають із транспортом, ремонтом чи обладнанням.

– Щодо допомоги спостерігаємо тенденцію, коли спершу всі були залучені, бо повномасштабне вторгнення стало чимось новим і болісним, але згодом увага слабшала. Як ти бачиш перспективу на найближчий час?

– Уже у 2022 році було зрозуміло, що з часом люди втомляться й підтримка зменшиться. Так і сталося. Залишаються ті, хто справді відданий справі, на них усе тримається. Після зустрічей із військовими та цивільними ти розумієш, що зупинитися вже не можна. Важко передбачити майбутнє: можливо, допомоги буде менше, але вона стане більш цільовою. Та вона точно не зникне. Зараз збираємося в наступну поїздку 24 травня. Плануємо їхати на Сумщину, Харківщину, можливо, до Покровська. Збираємо необхідні речі для військових і готуємося до виїзду.

– Як ви обираєте напрямки поїздок? Адже точок багато і потреби є всюди.

– На основі запитів від бригад формуємо конвої та плануємо маршрути, зважаючи на нагальність потреб і логістику. Якщо не можемо доїхати, частину допомоги відправляємо поштою. Наприклад, зараз не їдемо до Херсона, тому надсилаємо необхідні речі посилкою. Водночас львівський осередок фонду «Серця разом» виграв грант на облаштування бомбосховища для дітей у Херсоні, яке також слугуватиме для навчання. Ймовірно,

eprasa.pl 14cd455b64

наступного разу поїдемо туди з необхідним обладнанням. Зараз зосереджуємося на допомозі військовим у прифронтових зонах, адже це від них все залежить.

– А пам'ятаєш початок і той момент, коли ти вирішив, що не будеш просто сидіти вдома?

– Як байкерський клуб ми почали друкувати наліпки «Допомога Україні» й продавати їх. За зібрані кошти та власні внески організували перші гуманітарні поїздки.

Ми виїжджали в Україну, не знаючи ані куди точно їхати, ані як усе виглядає. Уже 9 березня були в Дубні, передавали допомогу волонтерським пунктам і поклали квіти до пам'ятника Тарасу Шевченку. Там же дізналися про центр, де перебувало 140 дітей з інвалідністю, почали регулярно возити їм харчі та необхідні речі. Так само допомагали евакуйованим дітям із Маріуполя – сиротам віком від двох до п'яти років.

На кожному блокпості ми також ділилися одягом і спорядженням, бо багато постів тоді створювали місцеві жителі, які не мали елементарного забезпечення. Поступово почали шукати нові контакти й розширювати допомогу. Ми також зрозуміли, що потрібно організовувати власну структуру. З часом наш фонд у Львові виріс: зараз через нього проходить багато вантажів з усієї Європи.

– Краще мати сталих партнерів, яким допомагаєш, чи збирати інформацію та їхати туди, де допомога найбільш потрібна, навіть якщо не знаєш цього батальйону чи людей?

– Не завжди добре допомагати лише одному підрозділу, бо в кожному батальйоні є люди, які займаються пошуком допомоги. Коли вони виходять на вищий рівень, отримують її вже дуже багато.

Мали такий приклад. Є дівчина, яка раніше волонтерила в Херсоні, а тепер воює під Покровськом. Вона народилася в Польщі, виросла в прийомній сім'ї в Бельгії. Дізнавшись про своє українське походження, вирішила допомагати й пішла воювати. Попри те, що не має ноги, вона пройшла відбір і служить у морській піхоті. У Бельгії має фонд, активно працює в медіа, тому її підрозділ отримує дуже багато допомоги з Європи.

Ми теж допомагали: привезли машину, харчі, зустрічалися з нею в Харкові. Але з часом стало зрозуміло, що іншим підрозділам ця допомога потрібніша, бо вони не мають таких можливостей.

– Що ти відповідаєш, коли кажуть: «Навіщо допомагати Україні, якщо вони самі там мають достатньо?» – і як аргумент згадують українських громадян, які в Польщі їздять шикарними машинами?

– Я пережив не одну еміграцію, зокрема був у Німеччині у 80-х роках. Бачив, як німці допомагали полякам – надсилали гуманітарну допомогу, підтримували різні ініціативи. Водночас у Польщі теж були люди, які жили непогано або навіть заробляли на цій допомозі. Так було і є, бо життя не є чорно-білим.

Думаю: багато хто у Польщі просто не уявляє, якою насправді є Україна. Часто сприймають її як «третій світ», але це не так. Там є розвиток, технології, сучасні підприємства – інколи на вищому рівні, ніж у Польщі. Тому я іноді беру людей із собою, щоб вони побачили це на власні очі. Найбільше шкодить дезінформація і пропаганда. Звісно, у кожному суспільстві є люди, які заробляють на війні. Але це не означає, що не треба допомагати. Треба пам'ятати: навіть якщо фронт не рухається, вся Україна постійно під обстрілами. А те, що хтось має дорогу машину, – це не аргумент. Я й сам колись мав хороше авто, але не було де жити.

– Чого волонтерство від початку війни навчило тебе про Україну й українців? Що ти дізнався такого, чого раніше не знав?

– Мої батьки – емігранти з України, з-під Тернополя, тож я багато знав про країну з їхніх розповідей. Але раніше не мав можливості поїхати й побачити її на власні очі.

Зараз завдяки волонтерству буваю в різних містах. Це не туристичні поїздки – немає часу на відпочинок, проте ми завжди стараємося щось побачити. І намагаюся розповідати про це далі, бо багато людей досі думає, що це «третій світ» або що там уже нічого не залишилося. Дуже хочеться після війни зустрітися з усіма, з ким познайомився. Болить, коли приходять новини, що хтось не повернувся з фронту. А один із найсильніших моментів – коли хлопці повертаються з полону. Один поляк, який воює, розповідав, що служив у міжнародному батальйоні з австрійцями й англійцями, але хотів повернутися саме до українців, бо в них є чітка мета і зовсім інше ставлення до боротьби.

У них є внутрішня сила, адже вони знають, за що воюють. І тому я вірю, що війна закінчиться. Можливо, не швидко, але перемога буде, інакше ця боротьба не тривала б так довго.

– Чи думаєте вже про те, чим займатиметься ваш фонд у мирний час?

– Уже зараз реалізуємо такі проєкти, як підтримка госпісу, бо після війни буде багато поранених, людей із важкими травмами, і їм потрібна буде довготривала допомога. Ми хотіли б будувати справжні зв'язки між людьми. Я б хотів, щоб молодь із Польщі поїхала в Україну, побачила її на власні очі, бо це змінює сприйняття та зближує.

Загалом будемо реагувати на потреби, які з'являться. Життя покаже, куди рухатися далі. Але одне знаємо точно: ми не плануємо зупинятися. ●

eprasa.pl 14cd455b64

Пластова зустріч у Мриґлодах

9-10 травня пластуни запрошують до Мриґлодів-Любицьких (Люблінське воєводство) членів української скаутської організації в Польщі – Пласт, а також своїх друзів й колишніх пластунів для спільної зустрічі та впорядкування пластової оселі.

Нагадаємо, що Мриґлоди – це присілок села Верхрата в ґміні Горинець-Здруй. Уже багато років тут розташовано пластову оселю, яка приймає в літній табір десятки українських дітей. Кожного року малими кроками пластуни оновлюють і модернізують це місце.

Подробиці про травневу зустріч можна знайти на фейсбук-сторінці (Пласт Польща – Płast Polska) або (Пластова оселя в Мриглодах Любицьких).

Польсько-український конгрес істориків

6-8 травня відбудеться Польсько-український конгрес істориків – одна з найбільших на сьогодні зустрічей дослідників минулого з Польщі та України, присвячена осмисленню спільної історії й сучасних підходів до її інтерпретації.

Згідно з інформацією у пресанонсі, у події, яка відбуватиметься у місті Баранів-Сандомирський (Baranów Sandomierski) Підкарпатського воєводства, взяти участь мають, зокрема, Тетяна Бережна – віцепрем'єр-міністерка України з питань гуманітарної політики, міністерка культури України, Марта Цєнковська – міністерка культури та національної спадщини Польщі, Олександр Міщенко – заступник міністра закордонних справ України, Павел Коваль – голова Комісії закордонних справ польського Сейму.

Також серед запрошених гостей є Олександр Алфьоров – голова Українського інституту національної пам'яті, Кароль Полейовський – в.о. голови ІНП Польщі, Василь Боднар – посол України в Польщі – та Пйотр Лукасевич, тимчасовий повірений у справах Польщі в Україні.

Загалом у конгресі передбачено участь близько 100 провідних істориків з Польщі та України, які представляють академічні установи й різні історіографічні традиції. До участі теж залучені окремі докторанти.

Програма заходу передбачає тематичні панелі, що охоплюють ключові періоди спільної історії Польщі та України від середньовіччя до сучасності. Кожну панель відкриватимуть виступи чотирьох дослідників (двох – з Польщі та двох – з України), які визначатимуть основні проблеми, дослідницькі прогалини та перспективи подальших студій. Виступи супроводжуватимуться двома коментарями визначених дискутантів, після чого відбуватиметься загальна дискусія за участі всіх учасників.

Організатором конгресу стали Центр Мєрошевського та Український інститут національної пам'яті.

Захід проводитиметься українською та польською мовами із синхронним перекладом. Подія передбачає формати офлайн та онлайн-трансляції.

Більше інформації та програма – на сайті організаторів: mieroszewski.pl та uinp.gov.ua.

Підсумки співпраці Об'єднання з Катовиць і Генерального консульства України в Кракові

Підбивання підсумків спільної діяльності Генконсульства та гуртка ОУП у Катовицях протягом 2020-2026 років стало основною темою бесіди під час неформальної зустрічі генерального консула України в Кракові В'ячеслава Войнаровського та заступника голови гуртка Петра Кормила. Про зустріч, яка відбулася 21 квітня у Катовицях, повідомлено на фейсбук-сторінці дипломатичної установи.

Перебуваючи у столиці Сілезії з нагоди завершення своєї роботи на посаді, український дипломат подякував ОУП та українській громаді за вагому підтримку й ефективну співпрацю, реалізацію багатьох важливих проєктів, зокрема спрямованих на підтримку ЗСУ. Дипломат підкреслив теж вклад катовицького гуртка Об'єднання в допомогу біженцям, які опинилися на території Сілезії, підтримку українського шкільництва, опіку над пораненими військовослужбовцями Сил оборони України, які проходили лікування і реабілітацію на території Польщі.

Дипломат нагадав про зусилля української громади, котрі вона скеровує, щоб зберегти в української молоді національну ідентичність й духовність. Ішлося теж про внесок у піклування та увічнення місць історичної пам'яті українського народу на території Сілезії, як-от організація відзначень із вшанування пам'яті жертв Центрального табору праці у Явожні. Генконсул також подякував за створення українських книжкових поличок, промоцію української культури, мистецтва і традицій та інші ініціативи.

Додамо, що на початку квітня Петро Кормило був нагороджений медаллю Міністерства оборони України «За шляхетну службу».

У дописі на фейсбук-сторінці катовицького гуртка ОУП українець підкреслив, що, хоча ця нагорода оформлена на його ім'я, насправді вона належить багатьом людям, які поруч з ним щодня.

«Саме ви – моя підтримка, мотивація і справжня сила. Дякую кожному, хто не здається, хто робить свою справу попри все, хто підтримує і надихає. Ви – частина цього досягнення, – наголосив Петро Кормило, додаючи, що ця відзнака має бути для всіх стимулом рухатися вперед. – Працювати ще наполегливіше – до нашої спільної перемоги. Разом до перемоги».

Фото з фейсбук-сторінки Генерального консульства України в Кракові

В Ілаві пройшов конкурс знань про митрополита Андрея Шептицького

18 квітня в Ілаві, на території греко-католицької парафії, відбувся фінал митрополичого конкурсу знань, присвяченого постаті митрополита Андрея Шептицького. Про це повідомлено на сайті Ольштинсько-Ґданської єпархії УГКЦ.

Захід розпочався божественною літургією, яку очолив владика Аркадій Трохановський. У своєму слові ольштинсько-ґданський ординарій наголосив, зокрема, на актуальності спадщини митрополита сьогодні, особливо для мо-

eprasa.pl 14cd455b64

лоді, адже «митрополит Андрей промовляє до людей усім своїм життям», залишаючись прикладом пастиря, вихователя і вчителя віри. За словами владики, завданням сучасного покоління є пізнавати цю спадщину і втілювати її у своєму житті.

Учасників привітав також господар події – настоятель ілавської греко-католицької парафії отець протоієрей Ярослав Гостинський.

Загалом у всіх етапах конкурсу змагалося майже 100 дітей та молоді. У фіналі в Ілаві взяли участь дев'ять осіб, по троє представників від Перемисько-Варшавської архієпархії, Ольштинсько-Ґданської та Вроцлавсько-Кошалінської єпархій.

За результатами фінального етапу визначено наступних лауреатів: I місце – Аліна Кузьмин з Варшави (Перемисько-Варшавська архієпархія), II місце – Андрій Собко з Валча (Вроцлавсько-Кошалінська єпархія), III місце – Василь Рибчак з Вроцлава (Вроцлавсько-Кошалінська єпархія).

«Саме ці учасники продемонстрували найвищий рівень знань про життя і діяльність митрополита Андрея Шептицького», – читаємо на сайті Ольштинсько-Ґданської єпархії.

Роботи учасників конкурсу в Ілаві оцінювала Митрополича катехитична комісія Перемисько-Варшавської митрополії у складі отця д-ра Ярослава Романа, отця митрата Івана Лайкіша (Ольштинсько-Ґданська єпархія) та сестри Даниїли Шумни ССНДМ (Перемисько-Варшавська архієпархія).

Конкурс є частиною ширшої катехитичної роботи митрополії та має на меті поглиблення знань молоді про життя і діяльність митрополита Андрея Шептицького.

Фото з сайту cerkiew.eu

Успіх цьогорічної випускниці «шашкевичівки»

Учениця школи імені Маркіяна Шашкевича у Перемишлі – Наталія Дримала, яка цього року складає іспит зрілості, завершуючи ліцей, посіла перше місце на Національній олімпіаді з психології «Psyche Challengers». Подію організувала 10 квітня Вища школа бізнесу – National-Louis University в Новому Санчі.

«Наталія продемонструвала надзвичайні знання, відданість та пристрасть до дослідження людської психіки, отримавши найвищий можливий бал», – читаємо на фейсбук-сторінці школи.

Це був спільний успіх завдяки плідній співпраці учениці школи з її координаторкою та керівницею з підготовки – шкільною психологинею Евеліною Бялох-Терешак.

Як зазначає дирекція школи, це престижне досягнення є доказом того, що «наполеглива праця, рішучість, віра в себе та віра інших у те, що ми робимо, ведуть до великого успіху».

Нагадуємо, що це не єдине таке досягнення Наталії Дримали в цьому навчальному році.

У жовтні минулого року юна українка з Перемишля отримала творчу стипендію за проєкт «C (Супер) A (Атмосфера) N (На) Завжди в Перемишлі – Тепер говорить молодь». У його реалізації учениці допомагала шкільна психологиня. Офіційне нагородження тодішніх стипендіатів відбулося 20 жовтня під час засідання міської ради Перемишля.

Допоможімо видати альбом «Пісні війни» та платівку з піснями Яворівщини

Гурт «Крайка» з Перемишля відкрив збір коштів на видання двох альбомів. Перший – це «Пісні війни», про який ми вже писали в одному із зимових номерів тижневика. На цій платівці «Крайки» будуть зворушливі пісні рекрутів і ліричні балади, а також – для противаги – веселіші композиції, які розповідають про долі солдатів та їхніх родин. Ця платівка є першим таким комплексним музичним виданням, присвяченим воєнним пісням Надсяння. У цьому ж альбомі будуть, зокрема, пісні сіл Солина, Бібрка, Тенетиська.

Друга платівка – дебютний альбом гурту «Родовід» із весільними піснями Яворівщини. Альбом повстав під час перебування цього жіночого тріо в Народному домі у Перемишлі на мистецькій резиденції. Учасниці колективу також неодноразово приїздили давати співочі майстер-класи та концертували з їхніми учасниками.

Для видання цих двох платівок «Крайка» відкрила збір на платформі zrzutka.pl.

«Нам потрібна ваша підтримка – запис, мастеринг (фінальний етап створення аудіотреку – прим.ред.), оформлення та друк вимагають значних коштів. Підтримайте проєкти донатом та поширенням інформації про збір», – просять про підтримку члени колективів.

Крім цього, кошти необхідні теж на графічне оформлення та друк книжечок з описом текстів та особливостей регіону.

«Просимо про підтримку всіх прихильників традиційної музики, людей, що мають коріння на польсько-українському прикордонні, та кожного, хто вірить, що культура є фундаментом нашої ідентичності», – зазначають члени гуртів «Крайка» та «Родовід».

Музиканти наголошують, що частина коштів з продажів альбомів йтимуть на українське військо.

Збір проводиться на платформі zrzutka.pl під назвою «Na wydanie albumów Krajki i Rodowodu».

Фото з архіву «Крайка», автор – Александра Рузґа

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 14cd455b64

Ольга ПОПОВИЧ
Графіка Тетяни Данюченко

(Анти)український польський політичний дискурс

Протистояння між президентом Каролем Навроцьким та урядом на чолі з Дональдом Туском не припиняються. І хоч наступні чергові парламентські вибори у Польщі мають відбутись лиш восени 2027 року, але політична риторика основних партій вже чітко налаштована на виборчий процес. Тема України поки не домінує у цій риториці, однак вона постійно присутня.

Остання президентська кампанія у Польщі показала, що українська тематика доволі добре «продається» у суспільстві, і тому вона стала однією з ключових у передвиборчих дебатах. На жаль, здебільшого із негативним балансом. У перші місяці повномасштабного російського вторгнення Польща абсолютно підтримувала Україну. І тоді цю підтримку висловлювали майже всі ключові польські політичні сили. Для прикладу варто згадати хоча б Славоміра Менцена, одного з лідерів «Конфедерації», яка найактивніше розкручувала та розкручує антиукраїнські гасла. У 2022 році в одному з інтерв'ю Менцен висловлював свою «повну підтримку для України» та підкреслював, що приплив українських втікачів від війни до Польщі є корисним та зміцнить польську економіку і покращить демографію. Але згодом кардинально змінив свою риторику щодо українських біженців, маніпулюючи та нагнітаючи антиукраїнські настрої. У президентській кампанії Менцен лякав українцями поляків та поширював маніпулятивні тези щодо них.

Подібну еволюцію у висловлюваннях ми можемо також спостерігати у представників партії ПіС, яка до 2023 року мала більшість у Сеймі та формувала уряд. Якщо в 2022 році ПіС на урядовому рівні і загалом в дискурсі була повноцінною союзницею України, то вже через рік все змінилось. Теза про «невдячність України», а відповідно і критика української влади почали домінувати у висловлюваннях політиків ПіСу. А в президентській кампанії 2025 року кандидат, якого обрала та підтримала партія під керівництвом Ярослава Качинського, Кароль Навроцький, використовував антиукраїнські гасла та маніпуляції не менше, ніж кандидати радикалів.

На зняття напружень між обома країнами офіційний Київ очікував після парламентських виборів у Польщі осінню 2023 року. Однак очікування не зовсім справдились. Нова урядова коаліція, хоч і заявляла про побудову партнерських відносин з Україною, але доволі кволо реагувала на блокування кордону та протести польських фермерів проти української продукції. Президентська кампанія також показала і те, що головний кандидат від ключової партії урядової коаліції Рафал Тшасковський не гребував використовувати теми, які лиш підсилювали антиукраїнські настрої. Але варто відзначити, що тему історичної дискусії за останній рік вдалось дещо пригасити, і це дійсно заслуга уряду Туска, з яким українські партнери знайшли деяке порозуміння. Перш за все, мова тут йде про започаткований процес проведення пошукових та ексгумаційних робіт та відновлення форуму істориків. Ці процеси мають сприяти відновленню діалогу між обома країнами на тему злочинів часів Другої світової війни проти поляків, але і також українців. До порозумінь на цю тему ще досить далека дорога, однак проведення пошукових та ексгумаційних робіт помітно знизило градус напруження між обома країнами у публічній площині.

Аналізуючи політичний дискурс у Польщі від 2022 року і дотепер, можна помітити одну тенденцію щодо української тематики – від тотальної підтримки України до поступової критики та знеохочення. Іноді критика була цілком адекватною, але поступово вона скочувалась у напрямку типового хейту і політичного популізму. Найбільш небезпечним у цьому процесі є те, що антиукраїнські висловлювання політиків мають безпосередній вплив на суспільство, яке неформально заохочують до проявів агресії щодо українців. І попри реакцію правоохоронних органів та покарання за агресивні дії, випадків з інцидентами на ґрунті національної ненависті не меншає. Особливо це помітно в соціальних мережах. Безперечно, що росія сприяє такому антиукраїнському контенту, але не лише вона причетна до розпалювання ворожнечі між поляками і українцями. Політики правих

eprasa.pl 14cd455b64

радикальних партій не змінюють своєї антиукраїнської риторики, підсилюючи антагонізм між обома народами.

Лідерами серед політичних сил у Польщі в антиукраїнському хейті є політики обох «Конфедерацій». Якщо переглянути профіль у соцмережах одного з організаторів блокування польсько-українського кордону Рафала Меклера, то побачимо, що майже щодня цей діяч Національного руху щось згадує про Україну і виключно у негативному ключі. Часто він також поширює маніпулятивні чи навіть дезінформаційні матеріали. Євродепутатка та віцепрезидентка Національного руху Анна Брилка систематично виступає у польських медіа і на тему України чи українців висловлюється також негативно. Політик «Конфедерації» Конрад Беркович, який останньо відзначився тим, що на трибуну у Сеймі вийшов з прапором Ізраїлю, на якому була зображена свастика, неодноразово поширював антиукраїнські дезінформаційні матеріали. А чотири роки тому, виступаючи у Сеймі, Беркович хвалився тим, що одним із перших прибув на кордон у Медиці, щоб зустріти українських біженців та особисто їм допомагати. Тоді ж Беркович згадував, що «Конфедерація» на допомогу біженцям передала 100 тисяч злотих власних коштів. Щоправда навіть тоді депутат від «Конфедерації» був проти прийняття спецзакону для українців, заявляючи, що «соціальні виплати знищать солідарність допомоги від звичайних польських громадян, яка має бути добровільною, та зроблять з польських громадян у Польщі гіршу категорію, ніж привілейовані українці». Влодзімєж Скалік, депутат Сейму від «Конфедерації польської корони», лідером якої є скандальний Ґжеґож Браун, найчастіше поширює фейки про Україну. Скаліка польські медіа називають «проросійським політиком», так само, як і його шефа по партії – Брауна. Новим антиукраїнським хейтом, який розганяють антиукраїнські середовища та сам Скалік, є тема віддавання честі польськими військовими під час офіційного підняття українського прапора та виконання державного гімну. Подія мала місце ще 26 лютого цього року у Любліні. Тоді відбувались урочисті заходи з нагоди вшанування жертв війни росії проти України, приурочені до чергової річниці повномасштабної агресії. Організовувала захід місцева влада разом з українським Генеральним консульством у Любліні. Польські та українські військові були учасниками церемонії. І, відповідно до міжнародного протоколу, військові віддали честь під час виконання державного гімну та підняття національного прапора. Цілком стандартна процедура, без жодних особливостей. Але вже другий день антиукраїнські середовища розкручують скандал, пишучи про «зраду» та «ганьбу» польських військових. І Влодзімєж Скалік також долучився до цього хейту.

Антиукраїнський дискурс правих радикалів цілком вписується у їхню попередню активність. Натомість наближення ПіСу до них у риториці деяких виборців цієї політичної сили насторожує. Хоч саме ПіС активно роздмухував історичну суперечку з Україною та не реагував на нищення українських місць пам'яті у Польщі, коли був при владі, але у ключові моменти української історії, чи то у 2014-му чи 2022-му, однозначно підтримував Україну. Та тепер все частіше політики цієї політичної сили, коли мова йде про Україну чи українців, мало чим різняться у своїх висловлюваннях від політиків «Конфедерацій». Обрання Пшемислава Чарнека майбутнім прем'єром у разі перемоги ПіСу на виборах у 2027 році – яскраве свідчення того, що антиукраїнська риторика нікуди не зникне. Навпаки, можна очікувати, що під час парламентської кампанії ПіС буде подібно до правих радикалів використовувати питання українців та України. Власне, Чарнек частину своєї політичної кар'єри побудував на антиукраїнській риториці. Вже не кажучи про позов до прокуратури щодо люблінського діяча української меншини – історика Григорія Купріяновича. Також можна згадати і депутата Сейму Даріуша Матецького, знаного українофоба та поширювача дезінформаційних матеріалів. Так, нещодавно Матецький коментував фейкове відео, що два роки тому поширювали російські канали про сина колишнього українського міністра МЗС. У ньому говориться, що син Дмитра Кулеби нібито придбав «Залізний трон» із серіалу «Гра престолів» за 1,5 млн доларів.

Консервативна ПіС, попри явне бажання поразки росії, все ж підтримувала угорського прем'єра Віктора Орбана, якого можна назвати «надійним партнером владіміра путіна». Наприклад, депутат ПіСу Міхал Вуйцік, дебатуючи на телебаченні, за антиукраїнську риторику Орбана відповідальність фактично переклав на… Україну. Вуйцік також маніпулював, заявляючи, що «проблеми з угорською меншиною на Закарпатті» та «зупинка нафтопроводу "Дружба"» пояснюють, звідки така антиукраїнська риторика в Орбана. Також варто наголосити, що саме в Орбана знайшли свій прихисток двоє урядовців ПіСу, на яких зараз у Польщі відкриті кримінальні провадження за кількома звинуваченнями.

В урядовій коаліції антиукраїнських настроїв набагато менше. Щоправда, коли мова йде про історичну тему, то політики Польської селянської партії часто говорять суголосно з правими радикалами чи ПіСом.

Польські ліві поділені не лише між собою, але також і щодо українських питань. Колишній прем'єр Польщі Лєшек Міллер, а тепер звичайний пенсіонер, фактично не відіграє жодної помітної ролі у лівому середовищі, але медіа доволі часто звертаються до нього за коментарем. І якщо мова йде про Україну, то Міллер стабільно антиукраїнський, а навіть ворожий щодо України. Важко назвати прихильником України і Адріана Зандберга, який кандидував на посаду президента у 2025 році.

Враховуючи, що понад 1.5 млн українських громадян перебуває у Польщі, а війна росії проти України триває, тема України залишиться однією з основних у внутрішньопольському політичному дискурсі. Іноді складається враження, що вся ця антиукраїнська риторика продиктована певною неозвученою «заздрістю» щодо спроможностей України. Такі роздуми приходять після аналізу чотирьох років повномасштабної війни, а також історії двосторонніх відносин. Коли Україна перебуває на межі катастрофи, тоді ми бачимо щиру польську підтримку. Але коли Україна стає сильнішою, особливо там, де Польща має сумніви щодо своєї спроможності, тоді з'являється дивна «заздрість» – «як це слабша від нас Україна може бути сильнішою і кращою?». Кожен народ має свої комплекси щодо сусідів, але в епоху інформаційних воєн, популізму та дезінформації прояв таких комплексів несе небезпеку для нас самих. Варто про це пам'ятати політикам, ненависть розкрутити легко, але зупинити надзвичайно важко. ●

eprasa.pl 14cd455b64

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

Роковини Лесі Українки – спільна мова поколінь

У Ґіжицьку відбулися урочистості з нагоди 155-ї річниці від дня народження Лесі Українки. Захід організували ґіжицький пункт навчання української мови та місцевий гурток Об'єднання українців у Польщі. Подія зібрала учнів, батьків і представників української громади та мала формат поетично-мистецької зустрічі, присвяченої творчості видатної поетеси.

Організатори наголошують, що такі події є важливою частиною навчального й культурного процесу. Вчителька української мови Анна Филяк підкреслила, що робота над подібними проєктами починається ще на етапі планування навчального року та природно випливає з календаря українських літературних дат. Вона зазначила, що цього разу формат, коли учні разом із батьками готували поетичну зустріч, присвячену Лесі Українці, поєднуючи навчання з творчістю, був обраний не випадково. Особливу увагу педагогиня звертає на те, що участь дітей у підготовці виходить далеко за межі звичайного виступу. Діти не лише декламували тексти, а й долучилися до організації події, створюючи презентації, готуючи матеріали та працюючи над художніми елементами програми. За словами

eprasa.pl 14cd455b64
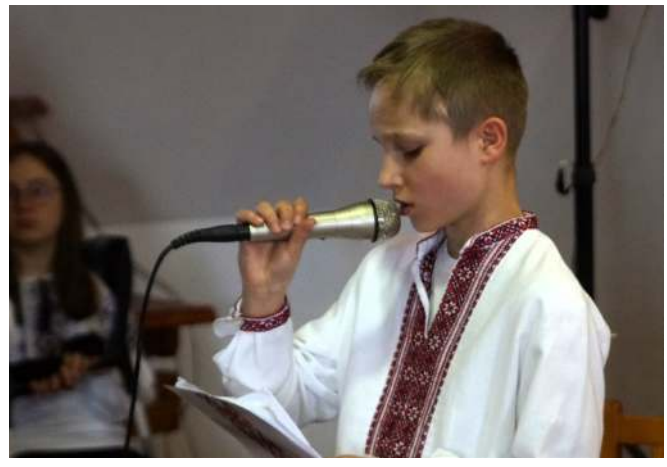
Анни Филяк, важливим є сам процес, адже він допомагає дітям глибше зануритися в літературу: «Учні навіть на репетиціях мають змогу краще ознайомитися з творчістю Лесі Українки. Я даю їм елементи біографії, а підготовлені на захід вірші залишаються в пам'яті, хоч і на певний час».

Захід розпочався з показу фільму про життя і творчість Лесі Українки, після чого відбулося спільне читання уривків її творів, яке підготували учні та батьки. Атмосфера зустрічі поєднала елементи мистецького виступу та родинного кола, де література стала простором спільного переживання. Для молодої виконавиці Лєни Домбровської, яка заспівала, зокрема, пісню на вірш Лесі Українки «Contra spem spero!», участь у святі стала емоційним відкриттям. Вона зізналася, що спочатку не надавала великого значення тексту пісні, але з часом її сприйняття змінилося: «Спочатку я не думала про текст. А потім він став для мене дуже важливим, сильним». Вона також підкреслила, що Леся Українка постає для неї як сильна й відважна постать, а її твори, на думку юної артистки, варто ширше популяризувати, зокрема, серед молодшого покоління.

Своєю чергою мама дівчини – Марта Домбровська, яка взяла участь у читанні віршів, звернула увагу на те, що подія об'єднала різні покоління та дозволила їй відчути особливий зв'язок із дітьми через спільну творчість. «Це для мене дуже велике переживання, коли молоде покоління виступає, а я як мама можу читати вірш разом із ними», – зауважила пані Марта. Вона наголосила й на тому, що такі камерні зустрічі мають особливу цінність, адже вимагають спільної роботи, подолання хвилювання та справжньої взаємодії. Як їй здається, саме через подібні події формується відчуття єдності громади, а творчість Лесі Українки сьогодні особливо відгукується у контексті подій в Україні. Вона також додала, що поетеса для неї є символом внутрішньої сили та здатності долати життєві труднощі, адже людина має шукати цю силу в собі й не зупинятися перед викликами.

Важливу роль молодого покоління у збереженні культурної традиції підкреслив і голова Мазурського відділу ОУП Іван Пік. Він звернув увагу, що ці діти, ставши дорослими, мають у майбутньому продовжити діяльність громади та української освіти за кордоном. «Важливо, щоб у наших заходах, організованих українцями, якнайчастіше брали участь діти й внуки, які з часом мають перейняти нашу працю», – відзначав Іван Пік. Він також додав, що молодь повинна регулярно виступати на сцені, представляти українську поезію Франка, Лесі Українки, Шевченка і брати участь як у великих, так і камерних зустрічах. На його переконання, саме такі події формують живий зв'язок між поколіннями та допомагають зберігати культурну тяглість. Іван Пік підкреслив, що громада повинна частіше організовувати невеликі урочистості й поетичні вечори та не обмежуватися лише великими заходами.

Свято в Ґіжицьку стало прикладом того, як література може об'єднувати людей різного віку, а творчість Лесі Українки надихати до спільної дії, навчання та взаєморозуміння. Захід продемонстрував, що культурна пам'ять не лише зберігається, але й активно передається наступним поколінням через живу участь, емоцію і слово. Ґіжиччани вже планують чергову сімейну зустріч. Буде це організований у середині червня спільно з церквою День родини у недалекому Ридзеві. ●

eprasa.pl 14cd455b64

Анна ВІННИЦЬКА
Фото авторки статті

Ансамблеві «Барвінок» вже п’ятнадцять років

Русіново – це невеличке село неподалік Свідвина. Саме там протягом п’ятнадцяти років діє український народний ансамбль «Барвінок». Його організувала Маріанна Бальцерек, батьки якої походять з Дальови в ґміні Риманів. Маріанна повернулася до Русінова після завершення професійної діяльності у Валчі. Вона мріяла створити в Русінові український ансамбль. Тим більш що тридцять років тому засновувала польський колектив «Домбровяци». А у Валчі – український співочий гурт «Черемха».

Не було б нічого надзвичайного у цьому ювілеї, коли б не факт, що в українському ансамблі «Барвінок» співають, крім лемкині Маріанни, лише польки. Щоправда, чоловік однієї зі співачок, теж родом з Дальови. Отже, п’ятнадцять років тому члени гурту вперше мали справу з українською мовою. Проте їм вже тоді подобалися українські пісні, котрі чули, коли Маріанна Бальцерек, що жила ще у Валчі, приїздила з концертами до рідного села Русіново зі своїм гуртом «Черемха».

Кристина Бродовська, яка до ансамблю «Барвінок» належить від самого початку, згадує, що Маріанна в Русінові спершу створила польський ансамбль «Домбровяци», з котрим вони співали одну українську пісню «Смерека». Однак Маріанна постійно тужила за українським співом. І тоді членкині ансамблю «Домбровяци» запропонували виконувати теж українські пісні. Маріанна Бальцерек якраз їхала до Львова й за зібрані від охочих співати гроші купила матеріал для спідниць, вишиті сорочки та крайки.

– Ми так захопилися участю у «Барвінку», що ансамбль, який було засновано у лютому 2011 року, вже у березні поїхав на перший великодній концерт до Лобза. Згідно з програмою ми мали заспівати всього дві пісні, але один ансамбль не доїхав, і нас запитали, чи заспіваємо аж чотири. Ми, звичайно, погодилися, бо вже на той час завчених пісень мали більше ніж ці чотири, – розповідає Кристина Бродовська.

Оскільки тоді співачки не знали української мови, то Маріанна записувала для них слова пісень польськими літерами, розповідала про що ці композиції, й так

eprasa.pl 14cd455b64

учасниці ансамблю засвоювали текст. По п'ятнадцяти роках членкині «Барвінку» вже розуміють українську мову, хоча, як кажуть, ніколи не будуть розмовляти нею, як українці.

– Але найважливіше, що Маріанна зараз щаслива, бо до цього була сумна, – кажуть в один голос учасниці гурту.

– Мій батько вже не живе, а мамі 99 років. Шкода, що час так біжить, бо як жив ще батько, а мама була при кращій пам'яті, то я почувалася, якби жила у Дальовій. До кінця життя тато вечорами розказував про рідне село, а мама нині, якщо про щось ще згадує, то саме про рідну Дальову. Пам'ятаю, як тато в останній місяць життя сидів у кріслі й цілий час співав. Цей образ маю постійно перед очима. Мама співає тихенько, проте тато – голосно й прекрасно. Спів сидить в нас, і ми не вміємо жити без нього. Я просто обожнюю співати, тому дівчата дали мені неймовірне задоволення. Я зараз щаслива, й до кінця життя буду їм вдячна, що вони захотіли належати до українського ансамблю. Вони вміють все: співати, вишивати, – а що важливіше – одна одній допомагати. Дуже рідко можна зустріти таких відкритих та приязних людей, – говорить зі сльозами в очах Маріанна Бальцерек. Одну пісню гурт заспівав на честь батьків Маріанни й всіх жителів рідного села.

У гурті співає 9 жінок, яким акомпанує чоловіча капела, й хоча нині ансамбль не так часто концертує, незмінно представляє високий виконавський рівень, й із самого співу слухач напевно не здогадається, що в гурті, крім Маріанни Бальцерек, співають лише польки. А це заслуга саме керівниці гурту, яка дбає не лише про репертуар, рівень виконання, але й костюми. Маріанна мотивує своїх дівчат теж грати на флейті, сопілці чи скрипці.

– Так, як Крися пам'ятає виступ «Барвінку» в Лобзі, мені запам'ятався виступ у Мендзиздроях, куди поїхали ми вперше і зразу здобули гран-прі. Ми були шоковані, бо це було майже одразу після того, як почали співати. А потім – чергові нагороди у Чарному, Дебжні чи інших містах. Значить, ми чогось навчилися. Маю улюблені пісні та такі, яких співати не люблю, бо важко завчити текст. Хоча всі люблю, бо вони розвеселять, з ними можна задуматися, є зворушливі, сумні. А те, що ми належимо як до польського, так і українського ансамблю, дає нам радість життя, – говорить інша учасниця «Барвінку» Тереса Козіцька, яка з ним – від самого початку. Вона зізнається, що зараз їхнє життя до певної міри підпорядковане ансамблеві й хоча українська мова не є для них рідною, виступи зворушують, коли бачать у слухачів сльози. А під час концертів учасниці колективу пізнають ще й нових людей.

Анна Вєтрак у «Барвінку» також від самого початку. Жінка зізнається, що її мама мешкала неподалік Холма-Любельського, де жили й українці. Усі одне одного там шанували.

– Українські пісні дуже мені подобаються, тому розшукую нові в інтернеті. Зараз, якщо не прийду на репетицію, то ніби чогось мені бракує. Перші наші костюми ми купили, але інші вже самі вишивали. Спів дає мені велику радість, тому хотіла б якнайдовше співати. Ми заприятелювали, й наш гурт – як одна велика родина, – каже Анна Вєтрак.

Під час ювілейного концерту не бракувало побажань та привітань від представників самоврядної влади ґміни Свідвин: війта Казімєжа Лехоцького та його заступника Томаша Ващика, заступниці голови Ради ґміни Ельжбєти Бродзяк та секретаря ґміни Себастіана Басєйка. На знак визнання за художню діяльність та популяризацію культури вони вручили колективу фінансовий ваучер. У ювілейному концерті також виступили друзі «Барвінку» – співочі гурти «Кантата» зі Смардзька та «Олібабки» з Бєжвниці, а членкині ансамблю «Домбровяци» підготовили святковий почастунок.

– Спів дає мені неймовірну радість, і не уявляю собі життя без нього. Тому дякую насамперед учасникам гурту, слухачам та представникам місцевої влади, завдяки якій теж можемо працювати, – дякувала зворушена Маріанна Бальцерек. Тож бажаємо чергових співочих п'ятнадцяти років! ●

eprasa.pl 14cd455b64

Людмила ЛАБОВИЧ
Фото авторки статті

Українські співаки з Підляшшя знову поїдуть до Казімежа

Це великий успіх українських виконавців з Підляшшя. Старша група українського ансамблю пісні і танцю «Ранок» з Більська-Підляського та співачки Єлизавета Томчук і Дарія Савіцька будуть представляти Підляське воєводство на ювілейному 60-му Загальнопольському фестивалі капел та народних співаків у Казімежі над Віслою.

Огляд-конкурс у Білостоці

Відбірковий конкурс для Підляського воєводства на фестиваль фольклору у Казімежі пройшов 19 квітня у «Сподках», тобто установі Підляського інституту культури в Білостоці. В огляді капел та народних співаків взяло участь 36 виконавчих одиниць. Серед них були народні капели, інструменталісти, солісти та співочі групи, а також молоді учасники зі своїми «майстрами».

«Ранок» на огляді капел та народних співаків Підляського воєводства

«Конкурс залучав учасників з усього воєводства – як з Курп'їв, так і Сувальщини, окрім того з південної частини Підляшшя. Тут було видно величезне розмаїття репертуару, традиційних музичних стилів та інтерпретацій», – пояснила координаторка огляду Анастасія Поплавська з Підляського інституту культури в Білостоці.

Серед виступаючих були виконавці традиційних пісень, співаних українськими говірками Підляшшя. Цікаво, що це були представники як з українського, так і з білоруського середовища регіону.

За звання найкращого співочого колективу у воєводстві змагався, зокрема, ансамбль «Ранок». А в категорії «майстер-учень» виступила керівниця «Ранку» Єлизавета Томчук разом зі своєю вихованкою Дарією Савіцькою.

«Дуже пізно з'явилася інформація про цей огляд, тож було мало часу, щоб підготувати нові пісні. Тому ми з найстаршими дівчатами з ансамблю „Ранок" швиденько вирішили, що спробуємо виступити з тим, що маємо в репертуарі. Я вибрала одну рогульку з Кожина і весільну з Дуб'яжина. Подумала, може, варто також спробувати виступити з Дарією, тому що вона дуже гарно співає. Дарія якраз готує виступ на конкурсі української пісні „З підляської криниці" з традиційною рогулькою, і ми разом заспівали жнивну пісню й рогульку з Підляшшя», – розповіла Єлизавета Томчук.

Дарія Савіцька, яка виступила зі своєю вчителькою, – дуже обдарована молода співачка. У цьому році вона стала – як одна з семи учасниць українського ансамблю пісні і танцю «Ранок» – стипендіаткою маршалка Підляського воєводства у галузі художньої творчості.

«Я учуся в п'ятому класі Початкової школи № 4 у Більську-Підляському, від садочка співаю в „Ранку". Пані Еля зголосила мене і кілька дівчат на стипендію. Вислали ми документи – за виступи з „Ранком", за виступи соло, з конкурсу „Українське слово" – і так нам вдалося. Тут виступила в дуеті з пані Ельою. Разом ми заспівали перший раз», – сказала молода солістка.

Хоча «Ранок» – це визнаний ансамбль та учасник безлічі фестивалів і конкурсів, але йому ще не доводилося їздити в Казімеж. Отже, це був його перший виступ на відбірковому конкурсі на найпрестижніший загальнопольський фестиваль.

«Ми вирішили виступати меншим складом – лише зі студентами. Нас заохотив чудовий минулорічний виступ ансамблю „Добрина", який поїхав до Казімежа і виграв головний приз – Золоту Башту», – розповіла Катерина Воєвода з українського ансамблю пісні і танцю «Ранок».

Підляшани в Казімежі

Дійсно – минулого року на Загальнопольському фестивалі капел та народних співаків у Казімежі над Віслою найвищу нагороду в категорії «співочі колективи» отримав український фольклорний ансамбль «Добрина» з Білостока. Це був величезний успіх українського колективу з Підляшшя, який доказав, що з народним репертуаром, співаним українським діалектом, можна завою-

eprasa.pl 14cd455b64

вати головний приз на загальнопольській сцені. Однак це був не перший успіх підляського виконавця, пов'язаного з українським середовищем, у Казімежі.

Насправді історія участі підляшан у конкурсі почалася понад чверть століття тому, а точніше – в 2010 році, коли вперше на цій сцені з українським репертуаром виступив колектив «Родина» з Дуб'яжина. Ансамбль, яким постійно керує Єлизавета Томчук, відкрив двері на конкурс всім, хто співає не по-польськи.

«Ми взяли участь у конкурсі в Білостоці, зайняли перше місце і в 2010 році поїхали до Казімежа, де зайняли перше місце. Для нас це була дуже велика нагорода. Нам тоді сказали, що „Родина" була першим ансамблем, який заспівав непольською мовою. І з того часу інші колективи з Підляшшя почали їздити на конкурс», – згадала керівниця фольклорної групи.

Успіх «Родини» був величезний, бо ж до того часу, власне всю свою історію, фестиваль у Казімежі був дуже консервативним та не передбачав виступів іншими мовами, ніж польська. Це призводило до курйозних ситуацій, коли, наприклад, виконавці з Південного Підляшшя перекладали пісні з місцевої української говірки на польську мову. До того ж усі знали, що такі фальсифікації відбуваються, та дивилися на це крізь пальці. Виступ «Родини» був історичним – після її блискучої перемоги, можна сказати, що «розв'язався мішок» та до Казімежа почали прямувати чергові виконавці українських пісень з Підляшшя. І вони майже кожного року виявлялися одними з найкращих у воєводстві!

«Ми вирішили з „Родиною" їздити на конкурс частіше. Після того першого виступу були в Казімежі ще тричі. Раз мали друге місце, потім знову перше і останній раз нам вдалося отримати Башту. Я ще виступала з Наталією Нікітюк. Ми тоді в категорії „майстер-учень" отримали перше місце», – продовжила Єлизавета Томчук.

З українських колективів з Підляшшя їздили до Казімежа ще «Слов'яночки», «Позитив» та двічі «Добрина». Окрім того, з піснями українськими говірками виступали над Вислою: співачка Віра Ничипорук з Малинник, «Чижовляни» з села Чижі, «Вереси» з Вилінова, дует Валентина Марцинович та Віталій Соха, «Полудниці» з Білостока та інші виконавці. Багато з них поверталося на Підляшшя лауреатами призових місць.

Знов українські виконавці поїдуть до Казімежа

Дивлячись на багатолітню присутність виконавців пісень з території поміж річками Буг і Нарва на фестивалі в Казімежі, можна без сумніву сказати, що вони одні з найкращих не лише в регіоні, але й взагалі в Польщі. Тому під час цьогорічного огляду капел та народних співаків Підляського воєводства велику групу складали саме виконавці пісень, співаних різноманітними українськими говірками.

Сподівання були різними. Дарія Савіцька у відповідь на питання, чи розраховує вона, що поїде до Казімежа, без сумнівів казала, що так.

«Якби ми не розраховували на перемогу, не їхали б на цей конкурс», – переконливо заявила Катерина Воєвода з «Ранку».

Були й, однак, ті, хто сумнівався. Бо чи після минулорічної участі та блискучої перемоги колективу «Добрина» журі знову рекомендує до Казімежа українських виконавців? Виявилося, однак, що так. На ювілейному 60-му Загальнопольському фестивалі капел та народних співаків у Казімежі над Вислою Підляське воєводство будуть представляти, зокрема, український ансамбль пісні і танцю «Ранок» з Більська-Підляського (категорія «співочі колективи») та співачки Єлизавета Томчук та Дарія Савіцька (категорія «майстер-учень»).

Дует Єлизавета Томчук та Дарія Савіцька на огляді капел та народних співаків Підляського воєводства

«По-своєму», тобто про підляські парадокси

Цікаво, що в цьому році журі рекомендувало на фестиваль чотирьох виконавців українського репертуару, але жодного виконавця польського фольклору.

Однак зразу й виринули наші підляські парадокси, бо ж разом з українським «Ранком» у категорії «співочі колективи» будуть виступати білоруські «Осочнікі». Проблема, однак, у тому, що ця група чоловічого співу, пов'язана з Музеєм малої батьківщини Дорофія Фіоника, виконує пісні українськими говірками Підляшшя, називаючи їх «білоруськими», «старобілоруськими» або «співаними мовою підляських білорусів». Тобто як «Ранок», так і «Осочнікі» черпають репертуар з того самого джерела, лише по-іншому його називають.

Четвертим представником Підляшшя на фестивалі буде обдарована молода співачка Амелія Пєтрочук, яка після навчання у Варшаві повернулася в регіон, вивчила мову предків та почала досліджувати і виконувати старовинні пісні. Вона виступає як на українських, так і на білоруських заходах, але – здається – національно не ідентифікує себе, принаймні офіційно, з конкретним середовищем. Її виконавчий рівень дуже високий, при цьому вона намагається зберегти говіркові риси співаних пісень, тому й варто тримати кулачки за її перемогу в категорії «солісти-народні співаки».

***

Цьогорічний Загальнопольський фестиваль капел та народних співаків у Казімежі над Вислою відбуватиметься 25-28 червня. Підляське воєводство буде мати на ньому сильне представництво. Дивлячись на історію конкурсу в останній чверті століття, слід сподіватися, що також і цього року не забракне серед лауреатів виконавців українських пісень з Підляшшя. ●

eprasa.pl 14cd455b64

Юлія КАМІНСЬКА
Фото з Вікіпедії

Сила слова Дмитра Ревуцького

Упродовж довгих років нашої історії імена багатьох світочів культури, літератури, мистецтва були заховані за щільною куртиною політичної цензури. За наказом «зверху» ім'я цього видатного автора вилучали з титульних сторінок його творів. Феномен Дмитра Ревуцького у контексті українського Відродження 20-30-х років XX століття ще до кінця не вивчений. Науковець-фольклорист, педагог, музикознавець, перекладач, який у своїй діяльності підносив і обстоював вагу живого українського слова. Поет Максим Рильський, навчаючись у гімназії, був учнем вчителя словесності Дмитра Ревуцького. «Частенько збирав старшокласників у залі, сідав до піаніно і виконував українські пісні та думи. За тих часів слова „Україна", „українська мова", „українська література" були під забороною. За вживання української мови деякі вірнопіддані директори виключали учнів з гімназій. Отже, те, що Дмитро Миколайович знайомив нас з українськими думами, було на тодішні часи неабиякою сміливістю». Широкому загалу більш відоме ім'я Левка Ревуцького – знаного композитора, засновника професійної музичної культури в Україні XX століття. Ім'я його старшого брата Дмитра не звучало публічно.

Народився Дмитро Ревуцький *(на фото)* 5 квітня 1881 року в мальовничому селі Іржавці, неподалік від містечка Ічня й відомої Качанівки (нині Чернігівщина, а тоді – Полтавщина). Батько, Микола Гаврилович Ревуцький, закінчив Полтавську духовну семінарію і став священником Свято-Троїцького храму Іржавця. Займався доброчинною діяльністю – допомагав фінансово сиротам, семінаристам, опікувався створенням освітніх осередків у сусідніх селах. Мама, Олександра Дмитрівна Канєвська, була спадкоємицею дворянського роду, навчалася у пансіоні для панночок, мала неабияке музичне обдарування і чудову освіту, прекрасно грала на фортепіано, збирала пісенний фольклор, викладала у сільській школі. Через 8 років після народження Дмитра у родині з'явився ще один син – Левко.

Сімейне виховання та студентські роки

Фольклористка, мистецтвознавиця, дослідниця біографії Дмитра Ревуцького Валентина Кузик так писала про дитячі роки братів Ревуцьких: «Сини Ревуцьких – Дмитро та Левко – зростали без розкошів, але мали все необхідне для серйозного заняття науками, музикування. У садибі була прекрасна бібліотека, гарна колекція різних українських інструментів, зокрема кілька унікальних кобз, у залі стояло два роялі (щоб можна було грати оркестрові переклади), гарне звучання мала й батьківська скрипка, на якій Микола Гаврилович під акомпанемент Олександри Дмитрівни любив грати народні пісні та популярні твори». Дослідниця також зазначала непересічну роль матері у вихованні: «На вихованні дітей особливо позначився вплив матері, яка дотримувалася принципів „толстовської" системи життя, поширеної у ті часи серед інтелігенції: чистота помислів, доброзичливість, стриманість і самообмеження у побуті аж до аскетизму, розумність дій та постійні роздуми про духовний зміст буття».

Батьки були першими вчителями Дмитра, далі він навчався у гімназії у Прилуках. Тут був гарний драматичний гурток, який залюбки відвідував хлопчик. Керував гуртком талановитий педагог словесності, який і прищепив Дмитру любов до літератури, музики, театру.

1900 року Дмитро Ревуцький став студентом історико-філологічного факультету Київського Свято-Володимирського університету. У студентські роки він захопився співом, записався до хору під керівництвом самого Миколи Лисенка. Уславлений музикант звернув увагу на обдарованого студента, заохочував його до творчої співпраці, професійного розвитку музикальних здібностей. Дмитро дуже цінував покровительство і прихильність свого вчителя, а через роки він став знавцем і дослідником творчості композитора, видавав його твори, заклав основи наукового напряму «лисенкознавства» у теорії музики. Саме Дмитро привів до Миколи Лисенка навчатися гри на фортепіано свого молодшого брата Левка, майбутнього знаного композитора. На канікулах у рідному селі Іржавці вирувало самодіяльне театральне студентське життя. У музично-драматичному гуртку брати Ревуцькі відшліфовували свою артистичну майстерність у постановках за творами Старицького, Кропивницького, Карпенка-Карого. Яскравий і творчо обдарований юнак на все життя захопився театром, однак акторську професію не обрав. Ще студентом, восени 1904 року, Дмитро Ревуцький одружився з Катериною Ураловою – донькою батькового шкільного товариша, а 1905 року в родині народився первісток, якого назвали Миколкою, на честь обох дідусів.

Після закінчення університету, 1906 року, цензура дорікала Дмитру Ревуцькому участю у цих «україно-фільських» театральних постановках, у хорі Лисенка, йому було відмовлено у працевлаштуванні не тільки у Києві, а й у рідному Іржавці. 1906 рік став для родини Ревуцьких траурним – він приніс цілу низку сумних подій. Спочатку отримали звістку про смерть дядька – Миколи Іллліча Стороженка, потім не стало батька – Миколи Гавриловича Ревуцького, далі ще одна страшна втрата – помер маленький син Миколка. Оскільки в Україні йому заборонили працювати, Дмитро вимушений був їхати на чужину до Ревеля (так називався Таллінн до 1918 року), де йому запропонували місце вчителя словесності. Там його наздогнала ще одна страшна звістка – не стало мами, Олександри Дмитрівни. Здавалося, небо похит-

eprasa.pl 14cd455b64

нулось, насунулися важкі хмари, світло затьмарилося... Левко Ревуцький довго не міг підійти до рояля, щоб щось зіграти. На знак пам'яті про батьків біля родинного будинку в Іржавці брати посадили стрункі сосни. Приїжджаючи потім, завжди вітались з ними, розмовляли, а сосни гойдали своїми зеленими вітами, ніби символічно, по-батьківськи обіймали рідних дітей.

У творчому гроні талановитих колег

Повернутись до Києва і знайти роботу Дмитру Ревуцькому допоміг Микола Лисенко. 1909 року Ревуцький став викладачем гімназії, в якій навчалося багато згодом видатних діячів науки, культури, мистецтва. Гімназисти любили свого молодого вчителя за живу мову, емоційне забарвлення занять, ще й власний музичний супровід. У період творчого розквіту і злету у творчому гроні, до якого входили брати Ревуцькі, були такі талановиті колеги: Михайло Грушевський, Сергій Єфремов, Володимир Винниченко, Лесь Курбас, Георгій Нарбут, Кирило Стеценко, Микола Леонтович, Олександр Кошиць, Климент Квітка, Михайло Старицький, Панас Саксаганський, Михайло Донець та інші.

1918 року Дмитро Ревуцький став одним із фундаторів Музично-драматичного інституту ім. М. Лисенка, де на театральному факультеті викладав орфоепію – правильну вимову української мови. Разом із чоловіком Лесі Українки Климентом Квіткою заснував Етнографічний кабінет Всеукраїнської академії наук, на базі якого виник Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології. 1919 року Дмитра Ревуцького спіткало непоправне горе – померла дружина Катерина. Брат Левко у цю страшну годину взяв під свою опіку маленьких дітей Дмитра. Занурення у роботу допомагало триматися і пережити горе. Дмитро Ревуцький почав розробляти теорію і методику виразного читання у своїй книзі «Живе слово. Теорія виразного читання...», яку дуже високо цінували визначні діячі українського театру Лесь Курбас та Йосип Гірняк. Нині книгу рекомендовано для студентів та викладачів педагогічних, театральних, філологічних спеціальностей. Цей підручник разом з «Українськими думами і піснями історичними» у 1932 році вилучили з бібліотек.

Просвітницька робота учителя словесності

У відділі рукописних фондів інституту фольклористики імені Максима Рильського НАН України зберігається рукопис Дмитра Ревуцького 1929 року – розробка навчального курсу «П'ятирічка вокального репертуару». Сам автор наголошував на унікальності цього курсу: «При Музично-драматичному інституті ім. Лисенка на вокальному відділі читається курс „Історія пісні" – курс, якого не ведеться ні в Москві або Ленінграді, ні де-небудь за кордоном, бо всюди до вокальної музики, до пісні торкаються тільки побіжно, викладаючи загальну історію музики». Ще зі студентських років мріяв Дмитро живим словом і музикою промовляти до аудиторії, виховувати її. Отже, у 1930-ті роки він отримав можливість більше часу приділяти просвітницькій діяльності. Зокрема, виступав із лекціями-концертами від Будинку вчених АН (де був головою худради) з музичними радіопередачами про вокальну музику, Миколу Лисенка, Петра Чайковського. Ревуцький прагнув відчинити двері оперних театрів для найширших верств населення – селян та робітників – щоб через українське слово і музику наблизити людей до культури. Для світової музичної спільноти ця практика була не новою, але для України, якій весь час прищеплювали відчуття меншовартості, це був суттєвий принцип демократичного й культурного самоусвідомлення. Дмитро Ревуцький долучився до перекладацької діяльності – робив переклади світової вокальної класики українською мовою. Він співпрацював з уже відомими на той час поетами-перекладачами Борисом Теном, Миколою Зеровим, Павлом Филиповичем, а також зі своїм талановитим учнем Максимом Рильським. Сам написав понад 300 перекладів (переклав з німецької, яку знав досконало, твори Генріха Гейне). Дмитру Ревуцькому належать переклади українською мовою опер «Фауст» Гуно, «Викрадення з сералю» Моцарта, «Пророк» Мейєрбера, «Паяци» Леонкавалло. Восени 1926 року в родині Дмитра Ревуцького сталася ще одна трагедія – від менінгіту померла донечка Олександра, якій не виповнилось і 14 років. І знову натхненна світла творчість переплітається з темними барвами й нотами.

1932 року Ревуцького, який мав величезний авторитет серед студентства, було звинувачено у буржуазному націоналізмі. Керівництво інституту, виконуючи накази НКВС, виключило його зі складу викладачів. А далі були страшні роки Голодомору і жахливих репресій. Дивом вдалося уникнути арештів, адже на прізвищі Ревуцький вже було тавро «націоналіст». 1939 року у Дмитра Ревуцького стався інсульт, він втратив можливість ходити й говорити. Доглядала і піклувалася дружина Марія. Тільки-но стан трохи покращився, Дмитро Миколайович продовжив роботу над монографією про творчий шлях Миколи Лисенка, бо наближався 100-річний ювілей композитора. Однак війна перекреслила подальшу роботу. Левко Ревуцький з родиною виїхав, а Дмитро, перебуваючи у складному фізичному стані, залишився у Києві. Далі – трагедія... 29 грудня 1941 року на подружжя Ревуцьких у їхній квартирі було скоєно напад. Моторошна картина жорстокого вбивства... І лише через рік цинічно-брехлива публікація преси: «Вбивство професора Ревуцького та його дружини тепер з'ясовано. Вбивці пограбували всі золоті й цінні речі, що були у помешканні». Важливий момент – у помешканні абсолютно нічого не взяли. Цей злочин, як і багато інших, виконувався за наказом НКВС, жертвами якого стали найкращі діячі української культури та науки. Загадкове жорстоке вбивство без розкриття імені вбивці перегукується з трагедією Миколи Леонтовича. 1 січня 1942 року в Андріївській церкві була велелюдна процесія – прощалися з подружжям Ревуцьких.

Після війни ім'я Дмитра Ревуцького опинилося у забутті – жодної згадки у пресі, посилань на його роботи, а самі книжки вилучено з бібліотек або віднесено до закритих фондів. На знак пошани і вдячності до свого вчителя Максим Рильський у лютому 1964 року опублікував статтю «Учитель словесності» в газеті «Вечірній Київ». Важко уявити, як у ті часи добився він цієї публікації. Брати Ревуцькі – Дмитро і Левко – посіли почесні місця у списках шанованих діячів світового рівня, складених ЮНЕСКО, а також серед кращих синів України, чиї імена занесено до книги «100 найвідоміших українців». Поховані вони також поруч – на головній алеї Байкового кладовища у Києві. ●

eprasa.pl 14cd455b64

ВІСТІ З ЛЕМКІВЩИНИ

Павло ЛОЗА
Фото з фейсбук-сторінки Об'єднання лемків

Збірка на дрон для підрозділу «Лемка»

Об'єднання лемків просить усіх людей доброї волі підтримати збір коштів, щоб придбати дрон для підрозділу, в якому служить Мишко Адамчак із позивним «Лемко». Родина українця походить з Лемківщини.

«З цілого сердца хочеме долучити ся до діянь, котри юж од давна ведут Лемки з України – часто помеджe собом, а тіж при підпорі грекокатолицкой парохії в Горлицях», – зазначають діячі Об'єднання лемків. Номер рахунку для пожертв вони розмістили на сайті організації.

Кошти призначені для підтримки підрозділу Мишка Адамчака, музиканта з Івано-Франківська. Ми писали про нього в одному з випусків на «Лемківскій сторінці» за 2024 рік.

Він від 2014 року служив як парамедик у добровольчому медичному батальйоні «Госпітальєри». Проте тепер вже другий рік перебуває на службі в іншому підрозділі.

«Війна проти ворожого загарбника вимагат повной віддапности і постійной підтримки, яки уможливлюют реальни дії на полі бою. Зато просиме Вашой дальшой, послідовной підтримки. Кожен, навіт найдрібніший, гріш має велику вагу», – заохочують підтримати збір для Мишка Адамчака діячі лемківської організації.

Варто додати, що підтримка Об'єднання лемків скерована не просто для випадкової людини.

Як було зазначено вище, Мишко Адамчак має лемківське коріння. Його бабусі й дідусі були виселені у 1945 році із села Тилява Підкарпатського воєводства до радянської України, і вже в Івано-Франківську розповідали своєму онукові особливою говіркою лемківські казки. Саме ця родинна історія стала основою для проєкту «Оповім ти дашто» – анімованих історій, у яких можна почути автентичну лемківську говірку.

Казки читали відомі люди з лемківським корінням, зокрема співачка Христина Соловій, лідер гурту «Kozak System» Іван Леньо, співачка та політична й громадська діячка Софія Федина, актриса Галина Баранкевич. Одну з аудіоказок озвучив прямо на Донбасі військовий із Тернопільщини, колишній голова Тернопільської обласної державної адміністрації Степан Барна, який минулого року був старостою Лемківської ватри у Ждині.

Мишко Адамчак вирішив започаткувати проєкт «Оповім ти дашто», щоб зберегти лемківську культуру й говірку для прийдешніх поколінь.

Тепер він сам потребує підтримки, щоб берегти життя своє та побратимів.

«Кожна вплата має значіня і реально помагат в спільних діяннях. Разом можеме зробити веце», – закликає до підтримки збору Об'єднання лемків.

Номер рахунку для переказів:
09 1240 5110 1111 0011 1189 0340

Ювілей професора Ростислава Жерелика

Об'єднання лемків на своєму сайті привітало професора Ростислава Жерелика з його 70-літнім ювілеєм.

«Своє 70-річчя святкує професор Ростислав Жерелик – історик-медієвіст, працівник Вроцлавського університету, перший голова Українського історичного товариства в Польщі, довголітній член Об'єднання лемків», – вітає ювіляра Головна управа Об'єднання лемків. Йому бажають «кріпкого здоров'я і наснаги до дальшой праці, на многая літа!»

З нагоди ювілею, який професор відзначив наприкінці березня, Українське історичне товариство у Польщі (УІТП) теж розмістило на своєму вебсайті вітання для ювіляра, який у 2004 році очолив УІТП і протягом кількох років головував в організації.

«Варто зауважити, що, крім Українського історичного товариства у Польщі, Ви є також активним членом Об'єднання лемків. Годиться теж пригадати, що без зайвого шуму Ви нерідко надавали матеріальну допомогу ЗСУ, а також біженцям з України», – наголошують члени УІТП у дописі на сайті організації.

Наукова діяльність професора зосереджена, серед іншого, довкола історії польсько-українських відносин, Лемківщини, Православної церкви та архівознавства. Тому в доробку професора Ростислава Жерелика є низка праць, які стосуються України, зокрема Ради Української Народної Республіки чи Православної церкви в Україні.

У коло його наукових зацікавлень також входить українська національна меншина в Польщі, зокрема лемківська громада. Серед іншого, науковець досліджує питання, пов'язані з формуванням лемківської ідентичності «на чужині», лемківськими біженцями під час І Світової війни чи Лемківською ватрою.

На фото – професор Ростислав Жерелик з відзнакою «Вірний предкам», яку отримав під час 39-ї Лемківської ватри в Ждині

eprasa.pl 14cd455b64

Марко ПОСТІВ-ЯРУГА

О сопружествах дідів-прадідів

Метрикальны книгы потвердили, же наша памят єст добра, але коротка, а традиция не єст незмінна, хоцкі часом таком ся нам здавала. Правду бесідує стара пословиця: Записаного и паром волів не вытягнеш. Вшыткого з рода в рід переказати не мож, а жытя вказує, же пережыте само часом з тямы переходит в непамят. За то метрикальны книгы сут скарбницьом барз цікавых и цінных інформаций не підлігаючых зміні, гнеска зазриме до двох книг. Єдна з них на першій стороні описана єст яко: *MATRICA Czyli Opisanie Slubnych Roku 1777 Dla mieysca Wirchni*, а першый впис зроблено в ній в: *13 dzień Miesiąca Stycznia 1777 r.* Друга заложена єст кус скорше, то: *MATRICA Czyli Opisanie Slubnych Roku 1776 Dla Mieysca Gładyszowa*, першый запис має з жовтня 1776 р.

Знимка з: szukajwarchiwach.gov.pl/jednostka/-/jednostka/22559558

На першых сторонах сесых книг маме такы ото рубрикы: *Dzień / Slub dalący / Zaslubieni / Swiadkowie / Reli*(gi)*a / Liczba domu*. На жаль, першы, гладышівскы зоскануваны сут так, же на першій не видно колюмны з днями вінчаня, а на другій втята єст колюмна з номерами хыж молодят (найчастішше молодого**, молодиці, кєд молодий был приставшом, адже з іншого села пришол по гладышовянку).** Поганы сканы справили, же на першых сторонах з відомостями єст як з водом на пустыни, сут скупы, головно за справом пароха, веце даных о сопругах єст аж од стороны 4. (од 12 січня 1783 р.). На сесій стороні наголовкы дальше зроблены сут одручні (на урядовых друках перше вінчаня записано 28 січня 1787 р.), але **гладышівска метрикальна книга дістає на ній нове званя. Од того дня не єст юж Матріком, то:** *N*^{ro} *2 / KSIĘGA SLUBNA / Pro Loco Gładyszow*. Дальше маме ту до чыніня з мішанином польскоі и латинскоі мовы, але од тепер вшытко записувано в ній в такым новым порядку: ***Data*** *//* ***Oblubieniec*** *(nr domu / imię / religia (katolicka / lub inna) / wiek / młodzieniec / wdowiec) //* ***Oblubienica*** *(nr domu / imię / religia (katolicka / lub inna) / wiek / panna/wdowa) //* **Świadkowie** *(imię / stan, czyli kondycya)*. Юж сами новы назвы голосят, же од тепер в сесій книзі буде більше відомости. З першых сторін мож было довідати ся дуже менше, примірно лем тото, же: *Miesiąca Października 1776 X*(ксьондз). *Bazyli Sembratowicz Paroch Przysłopski* (звінчал) *Andrzej*(a) młodzian(a) *Michała Jaca Sołtysa Syn*(a), *Grecko Katolickiej* (релігіі), (жыючого в хыжы під чыслом) *4 z Panną* ***Ewą Teodora Fila*** *Pracowitego* (ґазды) *Corką z Gładyszowa Grecko Katolickiej* (релігіі), и більше нич там не є. Там сут и такы «квіткы: *X. Ferencewicz Paroch Nowicki Roku 1777 Lutego* (вінчал) *Jan*(a) młodzian(a) X(księ)*dza Bazylego Sembratowicza syn*(a) *Parocha Przysłupskiego*(релігіі) *Grecko Katolickiej* (жыючого в хыжы під чыслом) *2*… Там не записано з кым син священника ставал в церкви під вінці. **Сьвідкове то:** *Bazyli Ferenczewicz Sołtys w Smerekowcu Nowicy* и *Piotr Cap Pracowity z Przysłopa*. Хоц не є молодиці, то и так сес запис барз дуже бесідує, бо в нім не найважнішше єст тото, же єй не вписано, ани тото, же медже сьвідками не было жены, так як то єст в гнешнім звычаю. Сьвідками вінчаня аж до выселеня все были лем ґаздове и то значны, сес звычай змінило аж сесе несчасне виселіня 1947 рока. Барз важна єст кондиция першого сьвідка, адже кым был, но и єдна буква в записі другого з них. Першый може быти доказом того, же товды жыва была хыбаль ищы памят того, же основникы Новиці (адже нового села) могли походити зо Смереківця и зато єґомосьць записали, же Василь Ференчевич был шовтысом Смереківця Новиці. Сес запис підповідат, же першы жытелі Новиці (адже новой веси) напевно не пришли з Прислопа. Кєд ґаздове, закладаючы Новицю, пришли бы на сесу землю з Прислопа, то пак не Новиця ґывтнула бы Присліп. Барз дуже молодша Новиця, молодіст маюча вписану аджи в мено єст дуже молодша и од Смереківця, и од дуже старшого Прислопа, зато гнеска дуже од нєй старшый Присліп єст лем приліпком до Новиці. Єст ту ищы єдно на што хочу звернути увагу, на запис назвиска другого сьвідка. Може быти ним не Петро Цап, а Петро Цар. Посьлідня буква його назвиска в оригіналі найправдоподібнішше може быти записана не латинком, а кирилицьом. Так могло быти, бо в селах, о котрых тепер пишу, ґазды о назвиску Цап не было (не перечу, може дакого дахто назвал нераз цапом), але Царі на сесій землі ґаздували. Посьлідня буква його назвиска могла быти записана кирилицьом, но бо прецін нашы єґомосьці думали по нашому, а не по латині, а юж напевно по латині не служыли Службы Божой, лем в староцерківнословянскій мові.

Першый впис четвертой стороны не єст ани по нашому ани по латині, маме там такє: ***12 Stycznia 1783 / Jan*** *Szkymba ze wsi Banicy / 45 lat / wdowiec / Katolicka / 55 /* ***Anastasia*** *Wanciakowa z Gładyszowa / 22 lata / panna / Katolicka*. Сьвідками тіж было двох гладышівскых ґаздів, та доповім, же хыжа згадана вышше (ч. 55 приписана молодому) єст родинном хыжом молодиці. На тій стороні єст ищы єдна зміна, при каждім вінчаню не є юж записаного єґомосьця уділяючого шлюбу, але и так фурт легко можна дійти хто іх вінчал, бо парох підписувал ся на долині каждой стороны. Тота якраз голосит фалешні, же звінчал іх: *X*(iądz). *Simeon Gładyszowski P*(roboszcz). *w Gładyszowie*. Він товды фактычні был парохом Гладышова, але был ищы о. Семаном Яцевичом, а о. Сімеоном Ґладышовскім стал декілька років пізнішше, коли змінил юж назвиско. На долині сесых першых сторін підписал ся аж пак, кєд зродила ся потреба парафуваня каждой стороны метрикальных книг. Підписал іх кєд был юж Ґладышовскым, скорше од 10 серпня 1779 при хрещеню каждой дітины вписаний єст яко *X. Semien Jacewicz Paroch*, а пак на долині той стороны (третьой) стоіт: X. Simeon Gładyszowski Paroch w Gładyszowie – але о тім на ЛС юж было. Доповім лем, же підписал ся аджы на тых сторонах, на котрых вшыткых новонародженых кстил: *X. Bazyli Sembratowicz Komendarz*.

Далі буде

eprasa.pl 14cd455b64

ТОВАРИСТВО
ВЕРБИЦЬКА ЗЕМЛЯ

Проща до Вербиці 2026

Товариство «Вербицька земля» вчергове організовує поїздку на рідні землі Закерзоння.

Цього року проща до Вербиці відбудеться **10-12 липня.**

Представляємо графік поїздки:

10 липня (п'ятниця):
а) виїзд о 7:00 – стоянка Пєнєнжно;
б) приїзд до готелю у вечірній час, поселення – Томашів-Любельський.

11 липня (субота):
а) сніданок;
б) виїзд до Вербиці о 8:30;
в) служба божа об 11:00;
г) панахида на цвинтарі;
ґ) інтеграційна зустріч;
д) повернення до готелю ввечері.

12 липня (неділя):
а) сніданок;
б) 7:30 – виїзд до Перемишля;
в) служба божа у катедрі;
г) цвинтар Січових стрільців (Пикуличі);
ґ) Народний дім – зустріч, обід;
д) повернення додому – Пєнєнжно.
Вартість поїздки – 1100 золотих від особи

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Можливе запізнення газети залежить не від видавця, а від пошти. Нагадуємо, що замовлення на передплату приймає також Kolporter (kolporter.com.pl).

Редакція

ПРОГРАМА святкувань празника Вознесіння Христового 16-17 травня 2026 року в селі Улюч на Сяніччині

Ласкаво запрошуємо всіх, кому дорога пам'ять про рідне село Улюч, 16-17 травня 2026 року на урочисті Богослужіння празника Вознесіння Господа Нашого Ісуса Христа.

Субота, 16 травня 2026 р.:
14.00 – молебень при капличці в неіснуючому селі Грушівка,
15.00 – молебень і панахида на місці неіснуючої парафіяльної церкви св. Миколая в Улючі, згодом зустріч при ватрі над Сяном.

Неділя, 17 травня 2026 р.:
10.00 – Служба Божа в церкві Вознесіння Христового на горі Дубник в Улючі.
Оргкомітет: Богдан Холявка, Данута Співак, Мирослав Мніх, Іреней Яворницький

eprasa.pl 14cd455b64

51-й ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ АНСАМБЛІВ КОШАЛІН 2026

відбудеться **20-21 червня 2026 року** (субота-неділя) в Балтійському драматичному театрі у Кошаліні за адресою: Театральна площа 1 (Plac Teatralny 1)
Зголошення про участь ансамблів просимо пересилати листом до 15 травня ц.р. на адресу:
Związek Ukraińców w Polsce
Zarząd Oddziału w Koszalinie
ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin
тел.: 94 /342-64-70, 884-994-009
koszalin@ukraincy.org.pl
zup_koszalin@wp.pl

Заохочуємо до участі всі ансамблі, особливо кабаре та інструментальні групи! БЕЗ КАЗОК!

У заяві слід подати: ►назву ансамблю ► місцевість ► ім'я та прізвище керівника, а також його електронну адресу і телефон ► тему, заголовок, час тривання програми, рід виступів (субота – не довше 15 хв.; неділя – 10 хв.) ► кількість виконавців та опікунів (1 на 15 дітей) ► кількість мікрофонів тощо.

Управа відділу ОУП у Кошаліні

Zadanie dofinansowano ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Gminy Miasta Koszalina
Zadanie publiczne jest współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego
Zadanie dofinansowano ze środków Budżetu Państwa (Działalność zmierzająca do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości ukraińskiej. * Dziecięce Festiwale i Konkursy)

Головна управа Об'єднання українців у Польщі
висловлює щирі слова співчуття
проф. Романові Дрозду
з приводу смерті МАМИ
бл. п. Анни Дрозд
Розділяємо біль прощання з усіма,
кого ця смерть наповнила болем.

Вічная Їй пам'ять!

XXIV ЗАГАЛЬНОПОЛЬСЬКИЙ РИСУНКОВИЙ КОНКУРС «РІДНІ ЗЕМЛІ ДІДУСІВ МОЇМИ ОЧИМА» ЗАПРОШУЄМО ДІТЕЙ ТА МОЛОДЬ ДО УЧАСТІ!

Праці просимо виконати у форматі А3.
Просимо: не кладіть на малюнки пластиліну та гострих елементів, які можуть знищити дитячі праці в транспорті. Братимуться до уваги тільки індивідуальні праці.

Ззаду праці треба подати:
► ім'я і прізвище дитини ► вік автора ► клас і школу ► адресу і номер телефону.

Професійне журі оцінюватиме праці у категоріях виконавців:
1) діти дошкільного віку (до 6-го року життя),
2) школярі 7-9 років (початкова школа),
3) школярі 10-12 років,
4) школярі 13-15 років.
Найкращі праці будуть нагороджені та експоновані під час 51-го Фестивалю українських дитячих ансамблів – Кошалін 2026 20-21 червня 2026 року (субота-неділя).
Праць не повертаємо!
Праці просимо надсилати до 15 травня 2026 року на адресу:
Związek Ukraińców w Polsce
Zarząd Oddziału w Koszalinie
ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin
Тел.: 094 /342-64-70, 884-994-009
koszalin@ukraincy.org.pl
zup_koszalin@wp.pl

Управа відділу ОУП у Кошаліні

До уваги вчителів української мови з Малопольського воєводства

Малопольська кураторія освіти позитивно розглянула заяву Фонду «Просвіта» стосовно появи методиста зі справ навчання української мови в Малопольському воєводстві та зобов'язалася найближчим часом провести набір на цю посаду.
Просимо спостерігати за сайтом кураторії – **kuratorium.krakow.pl** та сайтом Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli – **mcdn.edu.pl**.
На цих сайтах помістять запрошення скласти заяву про намір працювати методистом та формальні вимоги.
Просимо теж надіслати відповідну інформацію на адресу Фонду – **prosvita@o2.pl** – щоб ми були в курсі справ.

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10 / +48 661-420-649, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Lesia Korostatevych (Warszawa), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 1400 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 14cd455b64

58.

ДИТЯЧИЙ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ІМ. МИРОНА СИЧА

DZIECIĘCY FESTIWAL KULTURY UKRAIŃSKIEJ IM. MIRONA SYCZA

ЕЛЬБЛОНГ І ELBLĄG 2026

Teatr im. A. Sewruka w Elblągu, ul. Teatralna 11

9-10 травня І maja 2026

Програма / Program

9 травня | maja (субота | sobota)

10.00 Концерт 58. Дитячого фестивалю української культури ім. Мирона Сича – презентація дитячих ансамблів

Koncert 58. Dziecięcego Festiwalu Kultury Ukraińskiej im. Mirona Sycza – prezentacja zespołów dziecięcych

17.30 Концерт – художня програма ансамблю **«Зернятко»** при Культурно-мистецький центрі «Красне» з Луцька (Україна)

Koncert – program artystyczny zespołu **„Zerniatko"** przy Kulturalno-Artystycznym centrum „Krasne" z Łucka (Ukraina)

10 травня | maja (неділя | niedziela)

10.30 Гала-концерт 58. Дитячого фестивалю української культури ім. Мирона Сича

Koncert galowy 58. Dziecięcego Festiwalu Kultury Ukraińskiej im. Mirona Sycza

Організатор / Organizator

Об'єднання українців у Польщі | Związek Ukraińców w Polsce

Субсидовано із засобів / Dofinansowano ze środków

Бюджету держави Budżetu Państwa

Самоуправління Вармінсько-Мазурського воєводства Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Самоврядування міста Ельблонг Samorząd Miasta Elbląg

Ельблонського повіту Powiatu Elbląskiego

Медія-патронат / Patronat medialny

Razem z Tobą

Наше Слово

Організовано у співпраці з Театром ім. Александра Севрука в Ельблонзі

Zorganizowano przy współpracy z Teatrem im. Aleksandra Sewruka w Elblągu

eprasa.pl 14cd455b64